

§ 11
Underhåll stadsbiblioteket, Spelbomskan 16.
Genomförandebeslut
Dnr 2.2/1515/2019

Beslut

Kulturnämnden beslutar enligt förslag från kulturförvaltningen:

1. Att godkänna en tillkommande hyreskostnad om cirka 7 mnkr/år från år 2025 som en följd av projekt Underhåll stadsbiblioteket Spelbomskan 16 och föreslå att kommunstyrelsen godkänner den tillkommande hyreskostnaden

Handlingar i ärendet

Kulturförvaltningens och fastighetskontorets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2019-06-07.

Sammanfattning

Spelbomskan 16, bestående av stadsbiblioteket, Asplundhuset och basarer har under flera år varit föremål för utredning och projektering av framtida användning av byggnaderna. Två alternativ med olika omfattning har utretts gällande stadsbiblioteket. Inget beslut har fattats om att förorda något av alternativen.

Byggnaderna är byggnadsminne och har ett mycket stort bevarandevärde som innebär att de inte får förvanskas.

Ett genomförandebeslut föreslås nu för att möjliggöra underhållsåtgärder av stadsbiblioteket och intilliggande basarer. Förslaget innebär att det eftersatta och löpande underhållet åtgärdas under en femårsperiod till en total investeringsutgift om 260 mnkr. Investeringen medför en tillkommande hyreskostnad för kulturnämnden om cirka 7mnkr/år år 1, som även inkluderar en bedömd årlig underhållskostnad för tiden efter 2025.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordförande Jonas Naddebo (C), Kristina Lutz m.fl. (M), Hanna Gerdes (L) och Micke Seid (MP) föreslår (se beslutet).
- 2) Vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V), Olle Burell m.fl. (S) föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Att avslå förslaget till beslut i sin helhet
2. Att ge fastighetskontoret och kulturförvaltningen i uppdrag att återkomma med ett reviderat genomförandebeslut som ger förutsättningar för utveckling av verksamheten i Stadsbiblioteket.
3. Att därutöver anföra:

Runt om i Europa investerar man i de mötesplatser som biblioteken utgör. I Helsingfors, Oslo, Wien och Amsterdam har det nyligen byggts, eller planeras det för, nya stadsbibliotek som utgör viktiga samlingsplatser för bildning, debatt och upplevelser.

I Stockholm har den nya majoriteten valt en annan väg. Efter snart ett år av borgerlig kulturpolitik går det inte att gestalta den på annat sätt än som i bästa fall skeptisk, i värsta fall fientlig, till kulturen. De omfattande besparingar som genomförts på biblioteken är den kanske tydligaste illustrationen på denna politik.

Det förslag som nu presenteras för en av Stockholms verkliga märkesbyggnader, Stockholms stadsbibliotek, innebär knappt ett underhåll som gör att byggnadens kvaliteter blir bestående, än mindre att verksamheten utvecklas i takt med det omgivande samhället. Att den borgerliga majoriteten nu föreslår att mer resurser ska användas för lokaler avsedda för detaljhandel och hamburgerrestaurang än för biblioteksverksamhet säger mycket om ambitionerna för kulturpolitiken.

Kombinationen av att avveckla verksamheter i Annexet, delvis inhysa verksamheter därifrån i huvudbyggnaden och sedan avfärda utredningsalternativ som skulle ha gett förutsättningar att utveckla verksamheterna innebär sammantaget att utrymmet för stadsbiblioteket, fysiskt och andligt, har krympts.

Endast en minimal renovering utan verksamhetsutveckling innebär istället att biblioteksverksamheten inte kommer kunna leva upp ens till dagens krav. Möjligheten att värna de känsliga klassiska delarna av Asplundhuset minskar, samtidigt som en fullgod modernisering omöjliggörs. Behovet av att lära och läsa i lugn och ro kan inte alltid samsas med behov av upplevelser och samtal kring litteratur och andra ämnen. Ett exempel på det är att rotundan idag används som scen för alla större program och evenemang – för både barn och vuxna - samtidigt som den är en del av det öppna biblioteket. Därför behövs en yta för

allt från demokratitorg till litterära föreläsningar och barnteateruppföranden. Biblioteket som mötesplats behöver en större flexibel yta med läsplatser kombinerat med café och närhet till scen.

Den digitala tekniken ställer också helt nya krav på lokalerna. Det handlar om allt från logistik, och självbetjäningssystem till nedladdning av e-medier och andra tjänster. Den digitala tekniken behöver integreras och tillgängliggöras i det fysiska rummet.

Ett bibliotek som inte tillåts utvecklas riskerar att bli ett museum. Särskilt tydligt kommer det att vara i förhållande till de prioriterade målgrupperna för bibliotekets verksamhet. I de alternativ som inneburit en utveckling har särskilda satsningar och ytor dedikerats till verksamheten för barn och ungdomar. Med det minimala renoveringsalternativ som nu föreslås stoppas detta helt.

Idag finns inom byggnaden stora brister avseende tillgänglighet. Byggnaden behöver anpassas för att uppnå moderna krav på tillgänglighet. Alla ska ha rätt att kunna förflytta sig, vistas i, och använda hela Stockholms stadsbibliotek. Vi ser vidare med oro på hur den fortsatta nedmonteringen av biblioteksverksamheten kommer att påverka arbetet med nyanlända och andra grupper som idag besöker biblioteket. Med ett utvecklat stadsbibliotek kan istället barn, ungdomar, nyanlända och personer med funktionsnedsättning ges bättre förutsättningar att ta del av verksamheten.

Att rusta kulturhistoriska byggnader till en modern användning kostar. Det gäller oavsett om verksamheterna ska rustas eller utvecklas. Det finns i sammanhanget anledning att känna stor tveksamhet om hållfastheten inför de kalkyler fastighetsborgarrådet redovisat i detta ärende. Att göra en minimal renovering som vi redan nu vet kommer föranleda ytterligare upprustningar inom en snar framtid riskerar leda till ineffektivitet både vad gäller verksamhet och ekonomi. Så snart de föreslagna åtgärderna är genomförda bedöms de tekniska installationerna vara utjänta och stora investeringar kommer direkt krävas i bland annat värme- och ventilationssystem. Istället för att göra de nödvändiga investeringarna samordnat och effektivt så kommer stadsbiblioteket under lång tid framöver vara ett utdraget byggprojekt på bekostnad av en välfungerande kulturverksamhet. Det är dåligt för verksamheterna och det är dålig fastighetsförvaltning

Tidigare beräkningar har gjort gällande att skillnaden mellan att utveckla och rusta upp går till drygt 200 miljoner kronor. Det finns investeringar som staden kan och ska avvara. Beslutet att rusta Östermalms saluhall som fattades i juni 2014 beräknas som jämförelse kosta 980 miljoner kronor. Att ha ett stadsbibliotek av högsta arkitektoniska nivå anpassad för modern verksamhet är mer värt än nya investeringar i slott och saluhallar.

Det förslag som redovisas i ärendet som förslag A bör därför inte avföras från fortsatt arbete. Tvärtom talar mycket för att utgångspunkten i förslaget, att få till stånd en modern verksamhetsutveckling och samtidigt bevara den kulturhistoriskt unika miljön, är en central del för utvecklingen av stadsbiblioteket. Basarerna längs Sveavägen kan då bli en del av biblioteket. Tidigare utredningar har visat hur förslaget skulle ge både större ytor och en tillgänglig anslutning. Därtill skulle yteffektiviteten öka genom flexibla lösningar och genom att delar av nuvarande bokmagasin görs om till publika ytor.

Vi är dock öppna för att diskutera även andra förslag som utvecklar biblioteksverksamheten vid Stadsbiblioteket den dagen det finns en seriös motpart att diskutera detta med. Men om målet med Asplunds stadsbibliotek framgent mest är att krympa, stänga ner och kommersialisera är det en politik som får bäras av högerpartier allena.

Vi anser därför att fastighetskontoret och kulturförvaltningen bör få i uppdrag att återkomma med ett reviderat genomförandebeslut utifrån de nya förutsättningar som finns med ett avvecklat Annex och med inriktningen att utveckla verksamheten så att stadsbiblioteket blir ett bibliotek i världsklass med förutsättningar att locka fler stockholmare till läsandet.

Beslutsgång

Ordförande Jonas Naddebo (C) ställer förslagen mot varandra och finner att nämnden beslutar enligt förslag från ordförande Jonas Naddebo (C), Kristina Lutz m.fl. (M), Hanna Gerdes (L) och Micke Seid (MP).

Reservation

Vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V), Olle Burell m.fl. (S) reserverar sig mot beslutet med hänvisning till sitt förslag.

Ersättaryttrande

Sofia Lundin (Fi) instämmer i förslag till beslut från vice ordförande Torun Boucher m.fl. (V), Olle Burell m.fl. (S).